

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 335/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. L., t. č. vo väzbe, vo veci namietaného porušenia základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Galanta sp. zn. 1 Tp 21/2008 z 23. mája 2012 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tpo 22/2012 z 31. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2012 doručená sťažnosť A. L., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Tp 21/2008 z 23. mája 2012

a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tpo 22/2012 z 31. mája 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ požiadal okresný súd o prepustenie z väzby z dôvodov zlého zdravotného stavu, že na Slovensko z cudziny prišiel dobrovoľne, dal čestné vyhlásenie, že bude dodržiavať príkazy súdu, a pominuli dôvody na väzbu. Pokiaľ bol v Taliansku a Švajčiarsku, bol tam legálne a nevyhýbal sa trestnému stíhaniu. Keďže okresný súd jeho žiadosti nevyhovel, sťažovateľ podal proti jeho rozhodnutiu sťažnosť. Krajský súd však zamietol jeho sťažnosť s odôvodnením, že neboli dané dôvody na prepustenie z väzby, pričom akceptoval dôvody okresného súdu. Konanie súdov bolo podľa tvrdenia sťažovateľa neobjektívne, dostatočne nezohľadňujúce jeho veľmi nepriaznivý zdravotný stav, súdy neprihliadli na skutočnosť, že dobrovoľne prišiel na Slovensko a nebráni sa vyšetrovaniu. Navyše vyslovil názor, že slovenské súdy nemali právomoc v jeho veci rozhodovať. Pokiaľ však súdy rozhodli, ich rozhodnutia neboli dostatočne zdôvodnené a neboli dodržané jeho práva, a preto žiadal aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„1. Okresný súd Galanta svojím postupom pri vytýčení neverejného zasadnutia a konaní o väzbe dňa 21.5.2012, ktoré sa konalo dňa 23.5.2012 porušil moje práva na obhajobu garantované v čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

2. Okresný súd Galanta v uznesení sp. zn. 1 Tp/21/2008 zo dňa 23.5.2012 a Krajský súd Trnava v uznesení sp. zn. 5 Tpo/22/2012-110 zo dňa 31.5.2012 porušili moje právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2, 5 Ústavy SR a právo na slobodu a bezpečnosť chránené dohovorom v čl. 5 ods. 3 a 4.

3. Vzhľadom na zistené porušenia čl. Ústavy a dohovoru, ústavný súd nariaďuje bezodkladné prepustenie z väzby na slobodu obvineného A. L.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľa, podľa ktorej neboli dôvody, aby okresný súd aj krajský súd nevyhoveli jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

a) Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom a rozhodnutím okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 21/2008. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je príslušný

na preskúmanie postupu okresného súdu v zmysle namietaného porušenia označeného základného práva, pretože sťažovateľ mal k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorý zákon poskytuje na ochranu jeho práv a na použitie ktorého bol sťažovateľ oprávnený podľa osobitného predpisu. Takýmto opravným prostriedkom bola sťažnosť proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorú sťažovateľ aj využil a o jeho opravnom prostriedku rozhodoval príslušný krajský súd. Právomoc všeobecného súdu rozhodnúť o opravnom prostriedku teda v tomto prípade (vzhľadom na princíp subsidiarity) vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľa už pri predbežnom prerokovaní veci odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

b) Sťažovateľ namietal aj postup a rozhodnutie krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 22/2012.

Ústavný súd poukazuje zásadne na to, že nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Vo väzobných veciach platí, že skúmanie primeranosti určenej lehoty väzby prináleží predovšetkým všeobecným súdom. Na tento účel im patrí skúmať všetky okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciou skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe. Predovšetkým na základe dôvodov uvedených v týchto rozhodnutiach (prípadne aj na základe nesporných skutočností uvedených obvineným v jeho žiadostiach) zisťuje ústavný súd, či boli, alebo neboli porušené označené články ústavy a dohovoru (*mutatus mutandis* Toth c. Rakúsko z 12.decembra 1991).

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Zo spisového materiálu krajský súd zistil, že obvinený A. L. je stíhaný pre trestné činy kvalifikované podľa § 250 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 235 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a § 250 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. všetko účinného do 1.1.2006, pričom stíhanej trestnej činnosti

sa mal dopustiť v Českej republike. Trestné stíhanie proti obvinenému bolo prevzaté z Českej republiky príslušnými orgánmi Slovenskej republiky. Obvineného vo veci nebolo možné vypočúť, pretože po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody dňa 1.8.2006 sa na adrese trvalého bydliska nezdržiaval, vyhlásené pátranie cestou Interpolu bolo neúspešné, preto bol na obvineného dňa 13.3.2008 vydaný príkaz na zatknutie, ktorý sa nepodarilo zrealizovať a bol preto na obvineného vydaný európsky zatykač.

Zo spisového materiálu ďalej vyplýva, že obvinený A. L. mal používať aj iné mena, a to V. G. a A. M.

Z uvedených skutočností tak ako na to poukázal aj sudca pre prípravné konanie, je zrejmé, že obvinený sa vyhýbal úkonom trestného konania, a na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že sa potom, čo bol prepustený z väzby vo Švajčiarsku, sám dostavil na územie Slovenskej republiky.

Krajský súd sa stotožnil so závermi napadnutého uznesenia, že aj v súčasnom štádiu trestného konania aj naďalej existuje reálna obava, že obvinený v prípade prepustenia z väzby na slobodu, by sa mohol vyhýbať úkonom trestného konania, čím je u neho daný dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Sudca pre prípravné konanie nepochybil, keď neprijal písomný sľub obvineného daný podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por., keďže podľa názoru krajského súdu písomný sľub vo vzťahu k dlhodobému vyhýbaniu sa úkonom trestného konania zo strany obvineného, nie je dostatočný na nahradenie jeho väzby.

Pokiaľ ide o zlý zdravotný stav obvineného, tak ako na to poukázal už sudca pre prípravné konanie, obvinenému môže byť poskytnutá primeraná liečba v Nemocnici pre obvinených a odsúdených v T.“

Ústavný súd považuje dôvody uvedené všeobecnými súdmi za dostatočné v rozsahu uplatnených námietok sťažovateľa.

Všeobecnými súdmi konštatovaná obava z pokračovania v trestnej činnosti je založená na konkrétnych skutočnostiach, ktoré sú náležite prezentované a vysvetlené. Rozhodnutie krajského súdu nie je arbitrárne ani zjavne neodôvodnené. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru

o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutie krajského súdu nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Ústavný súd preto nevidí dôvod na to, aby do tohto rozhodnutia zasiahol.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ namieta nielen porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ale aj právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej pre počiatočné štádium väzby postačuje existencia, resp. trvanie dôvodného podozrenia, že zadržaná osoba spáchala trestný čin, pretože toto právo sa považuje za *conditio sine qua non* zákonnosti väzby.

Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že bolo porušené jeho základné právo aj podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ide o ustanovenie týkajúce sa primeraného finančného zadosťučinenia. Toto právo sťažovateľ nijako neodôvodnil a ani ho neuplatnil, preto ho ústavný súd považoval len za súčasť jeho argumentácie porušenia práv označenými súdmi. Navyše, tvrdenia o porušení iných práv bude môcť sťažovateľ uplatniť pred súdom v konaní o merite vecí.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť proti krajskému súdu ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd z uvedených dôvodov o sťažnosti rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2012